

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ, СУТЬ І ЗНАЧЕННЯ

Шацько Т.І., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії*,
Онегіна В.М. д.е.н., проф.

(Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна)

Significance of the process of decentralization of power in Ukraine, the advantages and disadvantages of the decentralization process and the reasons for decentralization in Ukraine.

Кожен мешканець села чи міста має право на сучасну медицину й освіту, доступні та якісні адміністративні, комунальні, соціальні послуги, гарні дороги, чисті й освітлені вулиці. Але люди можуть впливати на якість цих послуг лише тоді, коли відповідальні за їх надання знаходяться близько. Найближчою до людей владою є органи місцевого самоврядування: сільські, селищні міські ради та їхні виконкоми. Отже саме вони повинні мати широкі повноваження і достатньо коштів, щоб бути спроможними вирішувати усі місцеві питання і нести за це відповідальність.

Під децентралізацією розуміють передачу більшими за розміром адміністративними одиницями повноважень і механізмів фінансування меншим адміністративним одиницям. Вирішальну роль при цьому для українських територіальних громад відіграють: передача компетенцій – створюється власна сфера нормативного врегулювання; фінансове забезпечення – з'являються власні повноваження щодо оподаткування; механізми контролю держави. Державна політика України у сфері місцевого самоврядування спирається на інтереси жителів територіальних громад і передбачає децентралізацію влади – тобто передачу від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності. В основу цієї політики закладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері. Законодавче підґрунтя для докорінної зміни системи влади та її територіальної основи на всіх рівнях почало формуватися у 2014 році. У квітні 2014 року Уряд схвалив основний концептуальний документ – Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Після цього був затверджений План заходів щодо її реалізації, які дали старт реформі. Реструктуризація покликана забезпечити переорієнтацію у розподілі повноважень і функцій між центральним урядом та місцевим врядуванням.

Органи місцевого самоврядування повинні отримати більше податкових надходжень на своїх територіях (60 відсотків податку на доходи фізичних осіб і 100 відсотків державних митних і адміністративних зборів) з метою використання цих коштів на покращення інфраструктури та надання послуг на місцях. Впровадження і підтримка сучасних ефективних демократичних процедур у місцеве самоврядування, забезпечення прав людини в складних умовах гібридної війни нині набувають найгострішої актуальності та потребують консолідації потужних і цілеспрямованих зусиль з боку української влади, наукової спільноти, бізнес-середовища та громадянського суспільства.